

اشاره: اکثر ما مردم فارس و از جمله کازرون، کم و بیش نام میراث فرهنگی و آثار باستانی و نقاط گردشگری فارس و کازرون را شنیده‌ایم و شاید بعضی از آن‌ها را هم دیده باشیم؛ ولی اطلاعات منسجم و مطمئنی از عموم آن‌ها نداریم. هفته‌نامه طلوع جنوب بر آن است تا اطلاعات مختصر و مفیدی که در حوصله مطالعه شما خوانندگان باشد در این صفحه تقدیم کند. بهترین مرجع و منبع قابل اعتماد و کارشناسی شده را مجموعه اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری استان فارس یافتیم که از این پس مأخذ ما برای ارائه این آثار خواهد بود.

قسمت سوم: آتشکده کازرون و باغ جهان‌نمای شیراز

آتشکده کازرون

آتشکده کازرون نام آتشکده‌ای در شهرستان کازرون است که در حدود ده کیلومتر قبل از ورود به کازرون، سمت چپ جاده

[قدیمی] شیراز در مدخل دشتی که از کازرون و از طریق جره به فرشبند می‌رود واقع شده است. یکی دیگر از آثار تاریخی به جا مانده از دوره ساسانیان است.

کاربری احتمالی این بنا در زمان ساسانیان آتشکده بوده که با توجه به شواهد گوناگون، از جمله عدم تخریب آن در دوره‌های بعدی نظریات متعددی پیرامون کاربری آن مطرح می‌شود.

این آتشکده در تپه‌های کم ارتفاع قرار گرفته‌است، از فاصله‌ی دور دیده نمی‌شود و به همین جهت آتشکده‌ی کوچکی به نظر می‌رسد.

هم «آندره گدار» و هم «ماکسیم سیرو» اعتقاد دارند که با توجه به این که ساختمان چهار طاق کازرون از همه جهت شبیه کاخ سروسستان است می‌توان بنا را به دوران سلطنت بهرام پنجم (گور) نسبت داد.

همچنین آندره گدار می‌نویسد: «من قسمتی از دیواری که منطقه را محصور می‌کرده، باز یافتم. در داخل یک گودی بر زمین وجود دارد که بدون شک محل استخری بوده که از میان رفته است.»

این بنا یک چهارطاق است. ساختمان‌هایی از این نوع در ایران به وفور یافت می‌شود. این بنا تالاری مربع شکل است که هر وجه آن با طاقی بیضی شکل به بیرون راه دارد و بالای آن گنبدی نهاده شده است.

ابعاد خارجی بنا، ۵/۳۰×۵/۳۰ متر است،

ضخامت دیوارها یک متر و دهانه‌ی طاق‌ها ۲/۵۰ متر است.

گنبد بنا به کلی خراب شده و از آن چیزی باقی نمانده‌است و مشخص نیست که آجری بوده یا از قطعات سنگ ساخته شده. این گنبد طوری ساخته شده که به قسمت پایین خود اتصال نداشته و فقط روی آن قرار داده شده است.

پایه‌ها از قطعه سنگ‌هایی ساخته شده‌اند که ناهمواری‌های آن‌ها را تراشیده‌اند، این پایه‌ها در چینه‌های منظم به کمک ملاطی ضخیم از گچ ساخته شده‌اند. این نحوه‌ی سنگ‌چینی، در داخل پایه‌ها نیز ادامه داشته‌است. ضریب طاق‌های بیضی، (ارتفاع از زیر دهانه طاقی تا کف باقی‌مانده، به کمک قلوه سنگ‌ها، که اندازه‌ی خاصی ندارند، انجام شده.

این ضریب‌ها را فقط ملاط گچی که در منطقه‌ی کازرون کیفیت فوق‌العاده‌ای دارد برپا نگه داشته است.

آتشکده کازرون در سال ۱۳۱۸ و با شماره ۳۳۱ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده‌است

منبع:

<http://kazeroonprogress.blogfa.com/post-141.aspx>
<http://www.qudsonline.ir>
<http://aminpix.blogfa.com/post-12.aspx>
<http://www.kazeroonema.ir>

باغ جهان‌نما

باغ جهان‌نما از قدیمی‌ترین باغ‌های شیراز است و با فاصله‌ای کمی از آرامگاه حافظ قرار گرفته است. این باغ در دوره آل مظفر و آل اینجو قرن هشتم هجری قمری در نهایت آبادانی بوده‌است. ابن عربشاه مورخ دوره تیمور در کتاب عجایب المقدور این باغ را «زینت الدنیا» نامیده است.

باغ جهان‌نما در هنگام اقامت تیمور گورکانی در شیراز، همچون سایر باغ‌های نامدار آن دوره مورد توجه واقع شده به طوری که همانند آن باغ را در اطراف سمرقند که موطن اصلی وی بوده است احداث نموده و آن را جهان‌نما نامیده بود. باغ جهان‌نمای شیراز در دوره صفویه نیز آباد و با اهمیت بوده است.

کریم‌خان زند در سال هزار صد و هشتاد و اندی، حصاری از آجر و گچ و عمارتی معروف به کلاه فرنگی در میان آن در نهایت استحکام ساخته است، و در داخل باغ چهار خیابان از سروهای آزاد ساخته و تاکنون که نزدیک به صد و بیست سال از کاشتن آن‌ها گذشته به خرمی و تنومندی باقی است طرح و اسلوب این باغ را کریم‌خان نظیر باغ نظر در داخل دارای چهار خیابان و اطراف چهار حوض دو بزرگ و دو کوچک بنا نهاده، در ضلع جنوبی بقایای آب‌نمایی به چشم می‌خورد که فواره آن هنوز پابرجاست. این آب‌نما از جلوی ضلع جنوبی آغاز می‌شود و به حوضی در جلوی بنایی که در دوره قاجاریه و در انتهای ضلع جنوبی احداث گردیده منتهی می‌شود که اخیراً مورد مرمت و بازسازی قرار گرفته‌است.

منبع:

<http://fars.irib.ir/index.php/1391-07-18-18-38-47/412-1391-04-19-05-19-19/30169-22>

<http://fa.wikipedia.org/wik>

